

L'ESPIRITISME EN LA SEVA MÉS SIMPLE EXPRESSIÓ

Exposició sumaria de l'ensenyament dels esperits.

Per:

ALLAN KARDEC

- Fora de la caritat no hi ha salvació.
- Néixer, morir, renéixer una vegada més i progressar incessantment: aquesta és la llei.
- No hi ha fe indestructible sinó aquella que pugui encarar a la raó cara a cara, en totes les èpoques de la Humanitat.

Traducció al castellà de l'original en francès per

Salvador Gentile i Alipio González

i del castellà al català, amb revisió a partir del francès per

Antoni Solà

RESUM HISTÒRIC DE L'ESPIRITISME

Al voltant de 1848, als Estats Units d'Amèrica van cridar l'atenció diversos fenòmens estranys, consistents en sorolls, cops i moviments d'objectes sense causa coneguda. Aquests fenòmens, sovint, ocorrien de forma espontània, amb una intensitat i una persistència singular; però es va notar també que es produïen més particularment sota influència de certes persones que es van designar amb el nom de mèdiums, i que podien d'algun mode provocar-los a voluntat la qual cosa permet repetir les experiències. Sobretot se servien per a això de taules; no perquè aquest objecte sigui més favorable que algun altre, sinó, només, perquè és el moble més còmode, ja que s'asseu més fàcil i més naturalment al voltant d'una taula que al voltant de qualsevol altre moble. Es va obtenir, d'aquesta manera, la rotació de la taula, després moviments en tots els sentits, sacsejades, bolcades, levitacions, cops amb violència, etcètera. I el fenomen va ser designat en els començaments sota el nom de taules giratòries o dansa de les taules.

Fins allí el fenomen podia explicar-se perfectament per un corrent elèctric o magnètic, o per l'acció d'un fluid desconegut i va ser aquesta mateixa l'opinió que es va formar respecte d'això, però no va tardar a reconèixer-se, en aquests fenòmens, efectes intel·ligents; així el moviment obeeix a la voluntat; la taula es dirigia a la dreta o a l'esquerra, cap a una persona que es designés, o bé en ordenar-li, sobre una o dues potes, produïa el nombre de cops demanat; marcava el compàs, etcètera. Des de llavors va quedar evidenciat que la causa no era purament física i segons aquest axioma: si tot efecte té una causa, tot efecte intel·ligent ha de tenir una causa intel·ligent, es va concloure que la causa d'aquest fenomen havia de ser una intel·ligència.

I quina era la natura d'aquesta intel·ligència? Aquí estava la qüestió. El primer pensament va ser que això podria ser un reflex de la intel·ligència del mèdiu o dels assistents, però l'experiència aviat va demostrar la seva impossibilitat, perquè s'obtenien coses completament fora del pensament i dels coneixements de les persones presents i fins i tot en contradicció amb les seves idees, la seva voluntat i el seu desig; la intel·ligència no podia, doncs, pertànyer sinó a un ésser invisible. El mitjà per assegurar-se d'això era molt simple: es tractava d'entrar en conversa; el que es va fer per mitjà d'un nombre de cops convencionals significant sí, o no, o designant les lletres de l'alfabet i es van obtenir, d'aquesta manera, respostes a les més diverses preguntes que se li dirigien. Aquest és el fenomen que va ser denominat com de taules parlants. Tots els éssers que es van comunicar així, quan se'ls interrogava sobre la seva natura, declaraven ser esperits i pertànyer a un món invisible. Havent-se produït els mateixos efectes en un gran nombre de llocs, per mitjà de diferents persones i sent, a més a més, observat per homes molt seriosos i molt aclarits, no era possible pensar que fossin víctima d'una il·lusió.

D'Amèrica el fenomen va passar a França i a la resta d'Europa on, durant alguns anys, les taules giratòries i parlants van estar de moda, convertint-se en l'entreteniment dels salons; després, quan se les va usar molt, van ser deixades de banda, per dedicar-se a una altra distracció.

El fenomen no va tardar a presentar-se sota un nou aspecte que el va fer sortir del domini de la simple curiositat. No permetent-nos els límits d'aquest resum seguir-lo en totes les seves fases, passem, sense cap altra transició, al que ofereix de més característic, sobretot en allò que va cridar l'atenció de les persones serioses.

Diguem prèviament i de pas, que la realitat del fenomen troba nombrosos opositors; alguns sense tenir en compte el desinterès i l'honorabilitat dels experimentadors, no van veure en ell sinó un malabarisme, un hàbil joc de prestidigitació. Aquells que no admeten res fora del món de la matèria, que no creuen sinó en el món visible, que pensen que tot mor amb el cos, els materialistes en una paraula; aquells que es qualifiquen d'esperits forts, van recusar l'existència dels esperits invisibles a la classe de faules absurdes; van titllar de dementes a aquells que van portar l'afer seriosament i els van omplir de sarcasmes i bromes. Altres, no podent negar els fets, i sota el domini d'un cert ordre d'idees, van atribuir a aquests fenòmens la influència exclusiva del diable i van procurar, per aquest mitjà, atemorir als tímids. Però avui la por al diable ha perdut singularment el

seu prestigi; tant es va parlar d'ell, se'l va pintar de tantes maneres que s'està familiaritzat amb aquesta idea i molts van dir que calia aprofitar l'ocasió per veure el que és realment. D'aquesta manera va resultar que, a banda d'un petit nombre de gent pusil·lànim, l'anunci de l'arribada del vertader diable tenia quelcom d'excitant per a aquells que no el van veure només en pintures o en teatre; va ser, per a moltes persones, un poderós estimulador, de manera que aquells que van voler, per aquest mitjà, oposar una barrera a les idees noves va ser en contra del seu objectiu, i es van tornar, sense voler-lo, agents propagadors tant més eficaços com més alt cridaven. Els altres crítics no van tenir major èxit, perquè, als fets constatats, als racionis categòrics, no van poder oposar sinó denegacions. Llegiu el que van publicar, per tot arreu trobareu la prova de la ignorància i de la falta d'observació seriosa dels fets, i en cap part una demostració determinant de la seva impossibilitat; tota la seva argumentació es resumeix així: "jo no crec, per tant, això no existeix; tots els que creuen són bojos; només nosaltres tenim el privilegi de la raó i del bon sentit." El nombre d'adeptes fets per la crítica seriosa o bufona, és incalculable, perquè per tot arreu no es troben sinó opinions personals, buides de proves en contra. Però prosseguim la nostra exposició.

Les comunicacions per cops eren lentes i incompletes. Es va descobrir que adaptant un llapis a un objecte mòbil: cistell, tauleta o qualsevol altre, al damunt del qual es col·locaven els dits, aquest objecte es posava en moviment i traçava caràcters. Més tard es va reconèixer que aquests objectes no eren sinó accessoris dels quals es podia prescindir; l'experiència va demostrar que l'Esperit, actuant sobre un cos inert, per dirigir-lo a voluntat, podria actuar, de la mateixa manera, sobre el braç o la mà a fi de conduir el llapis. Van aparèixer llavors els mitjans escriptors, es a dir, persones escrivint de manera involuntària sota l'impuls d'esperits, dels quals es van fer els instruments i els intèrprets.

Des d'aquest moment, les comunicacions no van tenir més límits, i l'intercanvi de pensament va poder ser fet amb tanta rapidesa i desenvolupament com entre els vius. Era un vast camp obert a l'exploració, el descobriment d'un nou món: el món dels invisibles, com el microscopi havia descobert el món de l'infinitament petit.

Què són aquests esperits? Quin paper exerceixen a l'Univers? Amb quin propòsit es comuniquen amb els mortals? Aquestes són les primeres preguntes que es tractaven de respondre. Aviat es va saber, per ells mateixos, que no són éssers de banda a la Creació, sinó les mateixes ànimes d'aquells que van viure a la Terra o en altres móns; que aquestes ànimes, després de desposseir-se del seu embolcall corporal, poblen i recorren l'espai. Ja no es va poder dubtar més d'això, quan es va reconèixer, entre ells, als seus parents i als seus amics, amb els quals van poder conversar; quan aquests van venir a donar la prova de la seva existència, a demostrar que en ells no ha mort sinó el cos, que la seva ànima o Esperit viu sempre, que estan allí, prop de nosaltres, veient-nos i observant-nos com quan eren vius, envoltant amb la seva sol·licitud a aquells que van estimar i dels quals el record, per ells, és una dolça satisfacció.

Generalment es té dels esperits una idea completament falsa; ells no són, com molts s'ho figuren, éssers abstractes, difusos i indefinits, ni quelcom així com un fulgor o una espurna; són, al contrari, éssers molt reals, tenint la seva individualitat i una forma determinada. Podem fer-nos d'ells una idea aproximada per l'explicació següent:

Hi ha en l'home tres coses essencials: 1) l'ànima, o Esperit, principi intel·ligent en el qual resideixen el pensament, la voluntat i el sentit moral; 2) el cos, embolcall material pesat i matusser, que col·loca als esperits en relació amb el món exterior; 3) el periesperit, embolcall fluidic, lleu, servint de llaç i d'intermediari entre l'Esperit i el cos. Quan l'embolcall exterior està usat i no pot funcionar, cau, i l'Esperit es desposseeix d'ell, com el fruit de la seva clofolla, l'arbre de la seva escorça: en una paraula, com es rebutja una roba vella fora d'ús. Això és el que s'anomena la mort.

La mort, per tant, no és una altra cosa sinó la destrucció de l'embolcall matusser de l'Esperit: només el cos mor, l'Esperit està, d'alguna manera, comprimit pels llaços de la matèria a la qual està unit, i que, sovint, paralitza les seves facultats; la mort del cos el desembarassa dels seus llaços; s'emancipa i recobra la seva llibertat, com la papallona sortint de la seva crisàlide; però no deixa sinó el cos material; conserva el periesperit, que constitueix, per a ell, una mena de cos eteri, vaporós, imponderable per a nosaltres i de forma humana, que sembla la forma típica. En el seu estat normal, el periesperit és invisible, però l'Esperit pot fer-lo patir certes modificacions que el tornen momentàniament accessible a la visió i fins i tot al tacte, tal com ocorre amb el vapor condensat; és així que pot, algunes vegades, mostrar-se'ns en les aparicions. És amb l'ajuda del periesperit que l'Esperit actua sobre la matèria inerta i produeix els diversos fenòmens de sorolls, de moviments, d'escriptura, etcètera (els cops i els moviments són, per als esperits, els mitjans de mostrar la seva presència i de cridar sobre ells l'atenció, exactament com una persona quan toca per advertir que hi ha algú). Hi ha els que no es limiten a sorolls moderats, sinó que arriben a provocar un estrèpit semblant al de la vaixella que cau i es trenca o de portes que s'obren i tornen a tancar-se o de mobles estimbats.

Amb l'ajuda de cops i de moviments convinguts van poder expressar els seus pensaments, però l'escriptura els ofereix un mitjà complet, el més ràpid i el més còmode; també és aquell que ells prefereixen (ocorre el mateix amb la paraula). Per la mateixa raó que poden arribar a formar caràcters, poden guiar la mà per fer traçar dissenys, escriure música, executar un tram en un instrument, en una paraula, a falta del seu propi cos, que ja no tenen, se serveixen del mitjà per manifestar-se als homes de manera sensible.

Els esperits poden a més a més manifestar-se de diverses maneres, entre d'altres per la visió i per l'audició. Certes persones, anomenades mitjans auditius, tenen la facultat de sentir-los i poden així conversar amb ells; altres els veuen: són els mitjans vidents. Els esperits que es manifesten a la visió, generalment es presenten sota una forma anàloga a la que tenien en vida, però vaporosa; altres vegades, aquesta forma té totes les aparences d'un ésser viu, al punt d'enganyar completament i que, algunes vegades, van ser presos per persones de carn i os, amb els quals es va poder conversar i canviar encaixades de mà, sense desconfiar que s'estava tractant amb esperits, si no fos per la seva desaparició sobtada.

La visió permanent i general dels esperits és molt rara, però les aparicions individuals són bastant freqüents, sobretot en el moment de la mort; l'Esperit llibert sembla apressar-se a anar a veure de nou als seus parents i amics, com per comunicar-los que acaba de deixar la Terra i dir-los que viu per sempre.

Que cadascú reuneixi els seus records, i es veurà quants fets d'aquest gènere, dels quals no s'adonava, van ocórrer no sols de nit, durant el son, sinó en ple dia en l'estat de vigília més complet. Anys ençà es veien aquests fets com sobrenaturals i meravellosos i se'ls atribuïa a la màgia i a la bruixeria; avui els incrèduls els atribueixen a la imaginació, però des que la ciència espírita els va donar la clau, se sap com es produeixen i que no surten de l'ordre dels fenòmens naturals.

També es creu que els esperits, per l'únic fet de ser esperits, han de tenir la sobirana ciència i la sobirana saviesa: això va ser un error que l'experiència no va tardar a demostrar. Entre les comunicacions donades pels esperits, n'hi ha que són sublimes en profunditat, eloqüència, saviesa, moral i que no respiren sinó la bondat i la benevolència; però, al costat d'això, n'hi ha de molt vulgars, lleugeres, trivials, fins i tot grolleres i per les quals l'Esperit revela els instints més perversos. És, doncs, evident que no poden emanar de la mateixa font i que si hi ha bons esperits, n'hi ha també de dolents. Els esperits, no sent una altra cosa que l'ànima dels homes, no poden, naturalment, tornar-se perfectes en deixar el seu cos; fins que hagin progressat, conserven les imperfeccions de la vida corpòria; per això se'ls veu en tots els graus de bondat i de maldat, de saber i d'ignorància.

Els esperits es comuniquen generalment amb plaer, i per a ells és una satisfacció veure que no van ser oblidats; descriuen voluntàriament les seves impressions en deixar la Terra, la seva nova situació, la natura de les seves alegries i dels seus patiments en el món dels esperits on es troben; uns són molt feliços, altres infeliços, fins i tot alguns suporten horribles turments, segons la manera com van viure i l'ocupació bona o dolenta, útil o inútil que van fer de la vida. Observant-los en totes les fases de la seva nova existència, segons la posició que van ocupar a la Terra, el seu gènere de mort, el seu caràcter i els seus hàbits com a homes, s'arriba a un coneixement si no complet, almenys bastant precís, del món invisible, per adonar-se del nostre estat futur i pressentir la sort feliç o infeliç que ens espera allí.

Les instruccions donades pels esperits d'ordre elevat, sobre tots els afers que interessin a la humanitat, les respostes que van donar a les preguntes que els van ser proposades, havent estat recollides i coordinades amb cura, constitueixen tota una ciència, tota una doctrina moral i filosòfica sota el nom d'Espiritisme. Per tant l'Espiritisme és la doctrina fundada sobre l'existència, les manifestacions i els ensenyaments dels esperits. Aquesta doctrina es troba exposada de manera completa, en El Llibre dels Esperits per a la part filosòfica, en El Llibre dels Mèdiums per a la part pràctica i experimental, i en L'Evangeli segons l'Espiritisme per a la part moral. Per l'anàlisi que més endavant oferim de aquestes obres es pot jutjar la varietat, l'amplitud i importància de les matèries que comprenen.

Com s'ha vist, l'Espiritisme va tenir el seu punt de partida en el vulgar fenomen de les taules giratòries; però com que aquests fets parlen més als ulls que a la intel·ligència, que desperten més curiositat que sentiment, una vegada tal curiositat és satisfeta, es té tant menys interès quan no són compresos. No va ocórrer el mateix quan la teoria va venir a explicar-los la causa; sobretot quan es va veure que d'aquestes taules giratòries, amb les quals es van entretenir per breu temps, va sortir tota una doctrina moral parlant a l'ànima, dissipant les angoixes del dubte, satisfent a totes les aspiracions deixades en el buit per un ensenyament incomplet sobre el futur de la Humanitat, les persones serioses van acollir la nova doctrina com un benefici i, des de llavors, lluny de declinar, creix amb una rapidesa increïble, en el lapse d'uns pocs anys, ha obtingut en tots els països del món, i en especial entre les persones aclarides, incomptables partidaris que dia a dia augmenten en nombre en una proporció extraordinària, de tal manera que, avui l'Espiritisme s'ha guanyat dret de ciutadania; s'asseu sobre bases que desafien els esforços dels seus adversaris, més o menys interessats a combatre'l, i la prova d'això és que els atacs i crítiques no van minorar la seva marxa ni un sol instant; aquest és un fet adquirit per l'experiència, i del qual els opositors mai van poder donar la raó; els espírites diuen, molt simplement, que si es propaga malgrat la crítica és que se'l troba bo i que es prefereix el seu raciocini al dels opositors.

No obstant això, l'Espiritisme no és un descobriment modern, els fets i principis sobre els quals reposa es perden a la nit dels temps, perquè es troben vestigis d'ells en les creences de tots els pobles, en totes les religions, en la majoria dels escrits sagrats i profans; encara que els fets, incompletament observats, moltes vegades van ser interpretats segons les idees supersticioses de la ignorància i no li van ser deduïdes totes les conseqüències.

En efecte, l'Espiritisme està fundat sobre l'existència dels esperits, però els esperits, no sent altres que les ànimes dels homes, ja que hi ha homes hi ha esperits; l'Espiritisme no els va descobrir, ni els va inventar. Si les ànimes o esperits poden manifestar-se als vius és perquè això està en la natura i, per tant, han d'haver-ho fet en totes les èpoques; també, en tot temps i per tot arreu, es troben les proves d'aquestes manifestacions, que són moltes, sobretot en els relats bíblics.

Els que és modern, és l'explicació lògica dels fets, el coneixement més complet de la natura dels esperits, del seu paper i del seu mode d'acció, la revelació del nostre estat futur, en fi la seva constitució com a cos de ciència i de doctrina i les seves diverses aplicacions. Els antics coneixien el principi, els moderns coneixen els detalls. En l'antiguitat, l'estudi d'aquests fenòmens era privilegi de certes castes que no els revelaven sinó als iniciats en els seus misteris; en l'edat mitjana els que s'ocupaven d'ells ostensiblement eren presos com a bruixots i cremats; però avui no hi ha misteris per a ningú, no es crema a ningú més, tot passa a la llum del dia i tothom està en condicions d'il·lustrar-se i de practicar, perquè els mèdiums es troben per a tot arreu.

La doctrina mateixa que els esperits ensenyen avui, no en té res de nova; se la troba de manera fragmentària en la majoria dels filòsofs de l'Índia i d'Egipte i de Grècia, i tota sencera en l'ensenyament de Crist. Doncs què ve a fer l'Espiritisme? Ve a confirmar per nous testimonis, a demostrar amb fets, veritats desconegudes o mal compreses, restablir, en el seu vertader sentit, aquelles que van ser mal interpretades.

Bé és veritat que l'Espiritisme no ensenya res de nou; però, no n'hi ha prou amb què provi de manera evident, irrecusable, l'existència de l'ànima, la seva supervivència al cos, la seva individualitat després de la mort, la seva immortalitat, les penes i les recompenses futures? Quantes persones creuen en aquestes coses, però ho fan amb un difús rerafons d'incertesa dient-se per al seu fur intern: "I si no és cert?" Quants van ser induïts a la incredulitat perquè se'ls va presentar el futur sota un aspecte que la seva raó no podia admetre! Potser no significa res, per al creient que vacil·la, poder dir: "Ara estic segur!" Per al cec tornar a contemplar la llum! Pels fets i per la seva lògica, l'Espiritisme ve a dissipar l'ansietat del dubte i conduir a la fe a aquells que es van apartar d'ella, en revelar-nos l'existència del món invisible que ens envolta, i enmig del qual vivim sense donar-nos-en compte, ens fa conèixer, per l'exemple d'aquells que van viure, les condicions de la nostra felicitat o de la nostra desgràcia futura; ens explica la causa dels nostres patiments en aquest món i el mitjà de suavitzar-los. La seva propagació tindrà com a efecte inevitable la destrucció de les doctrines materialistes que no poden resistir a l'evidència. L'home, convençut de la grandesa i de la importància de la seva existència futura, que és eterna, la compara a la incertesa de la vida terrestre, que és tan curta, i s'eleva pel pensament, per sobre de les mesquines consideracions humanes; coneixent la causa i l'objectiu de les seves misèries, les suporta amb paciència i resignació perquè sap que són un mitjà per arribar a un estat millor. L'exemple d'aquells que vénen d'ultratomba a descriure les seves alegries i els seus dolors, provant la realitat de la vida futura, al mateix temps, prova que la justícia de Déu no deixa cap vici sense càstig, ni cap virtut sense recompensa. Afegim, finalment, que les nostres comunicacions amb els éssers estimats que ja van partir, proporcionen un dolç consol en demostrar-nos no sols que continuen existint, sinó que estem menys separats d'ells que si fossin vius i en un país estranger.

En Resum, l'Espiritisme mitiga l'amargor dels pesars de la vida; calma les desesperacions i les agitacions de l'ànima, dissipa les incerteses o els temors del futur, deté el pensament d'abreujar la vida pel suïcidi; per això mateix torna feliços a aquells que se li afilien, i aquí està el gran secret de la seva ràpida propagació.

Des del punt de vista religiós, té l'Espiritisme per base les veritats fonamentals de totes les religions: Déu, l'ànima, la immortalitat, les penes i les recompenses futures; però és independent de tot culte particular. El seu objectiu és provar a aquells que neguen o que dubten, que l'ànima existeix, que sobreviu al cos; que suporta, després de la mort, les conseqüències del bé i del mal que hagi comès durant la vida corpòria; i això pertany a totes les religions.

Com a creença en els esperits, és igualment de totes les religions, de la mateixa manera que és de tots els pobles, una vegada que, per tot arreu on existeixin homes, hi ha ànimes o esperits, que les manifestacions són de tots els temps i el relat d'elles es troba sense excepció, en totes les religions. Es pot, doncs, ser catòlic, grec o romà, protestant, jueu o musulmà, i creure a les manifestacions dels esperits, i com a conseqüència, ser espírita; la prova és que l'Espiritisme té adeptes en tots els corrents religiosos.

Com a moral, l'Espiritisme és en la seva essència cristià perquè el que ensenya no és sinó el desenvolupament i l'aplicació de la moral de Crist, la més pura de totes, i la superioritat de la qual ningú discuteix, el que constitueix una prova evident que està en la llei de Déu; i la moral és per a ús de tot el món.

Essent l'Espiritisme independent de tota forma de culte, no prescriu cap d'ells i no s'ocupa de dogmes particulars, no és una religió especial, perquè no té ni els seus sacerdots ni els seus temples. Als qui li pregunten si fan bé a seguir tal o qual pràctica, ell respon: Si creieu que la vostra consciència està inclinada a això feu-ho: Déu pren sempre en compte la intenció. En una paraula, no s'imposa a ningú; no es dirigeix a aquells que tenen fe i a qui aquesta fe els basta, sinó a la nombrosa categoria dels insegurs i dels incrèduls; no els arrabassa a l'Església, ja que estan separats d'ella moralment en tot o en part; a ells els fa fer les tres quartes parts del camí per entrar-hi, és ella qui ha de fer la resta.

És veritat que l'Espiritisme combat certes creences tals com l'eternitat de les penes, el foc material de l'infern, la personalitat del diable, etcètera; però, no és cert que aquestes creences, imposades com absolutes en tots els temps van fer incrèduls i els fan tots els dies? Si l'Espiritisme, donant a aquests dogmes i a alguns altres, una interpretació racional, condueix a la fe als què havien desertat d'ella, no presta un servei a la religió? Per això deia un venerable eclesiàstic: "L'Espiritisme fa creure en alguna cosa; doncs bé, val més creure en alguna cosa que del no res creure-s'ho tot."

Essent els esperits les mateixes ànimes, no es poden negar els esperits sense negar l'ànima. Admetent-se les ànimes, o els esperits, la qüestió, reduïda a la seva més simple expressió, és aquesta: Les ànimes dels què han mort poden comunicar-se amb els vius? L'Espiritisme prova l'afirmativa per fets materials; quina prova es pot donar que això no sigui possible? Si ho és, cap negació impedirà que segueixi sent-ho, perquè no es tracta ni d'un sistema ni d'una teoria, sinó d'una llei de la natura; Ara bé, contra les lleis de la natura la voluntat de l'home res pot fer; és necessari, per bé o per mal, acceptar-li les conseqüències i adaptar a elles les seves creences i els seus hàbits.

RESUM DE L'ENSENYAMENT DELS ESPERITS

1. Déu és la intel·ligència suprema, causa primera de totes les coses.

Déu és etern, únic, immaterial, immutable, totpoderós, sobiranament just i bo. Ha de ser infinit en totes les seves perfeccions, perquè si suposéssim imperfecte un sol dels seus atributs, no seria ja Déu.

2. Déu va crear la matèria que constitueix els móns; va crear també éssers intel·ligents que anomenem esperits, encarregats d'administrar els móns materials segons les lleis immutables de la creació i que són perfectibles per la seva natura. En perfeccionar-se es van aproximant a la Divinitat.

- 3 L'esperit, pròpiament dit, és el principi intel·ligent; desconeixem la seva natura; per a nosaltres, ell és immaterial, perquè no té cap analogia amb el que anomenem matèria.
- 4 Els esperits són éssers individuals; tenen un embolcall eteri, imponderable anomenat periesperit, espècie de cos fluídic de tipus de la forma humana. Ells poblen els espais que recorren amb la rapidesa del llampec, i constitueixen el món invisible.
- 5 L'origen i la forma de creació dels esperits ens són desconeguts; només sabem que van ser creats simples i ignorants, vol dir, sense ciència i sense coneixement del bé i del mal, però, amb la mateixa aptitud per a tot, perquè Déu en la seva justícia, no podia eximir a uns del treball que hagués imposat als altres per arribar a la perfecció. En el principi, estan en una mena d'infància, sense voluntat pròpia i sense consciència perfecta de la seva existència.
- 6 El lliure albir es desenvolupa en els esperits alhora que les idees, i Déu els diu: "Tots podeu aspirar a la felicitat suprema, quan hagueu adquirit els coneixements que us falten i complerta la tasca que us imposable. Treballeu, doncs, per al vostre avenç; vet aquí l'objectiu: l'aconseguireu obeint a les lleis que he enregistrat en la vostra consciència." A conseqüència del seu lliure albir, uns prenen el camí més curt, que és el del bé, altres el més llarg que és el del mal.
- 7 Déu no va crear el mal; va establir lleis i aquestes lleis són sempre bones, perquè Ell és sobiranament bo; aquell que les observés fidelment seria perfectament feliç; però els esperits, tenint el seu lliure albir, no sempre les observaven i el mal va resultar per a ells de la seva desobediència. Llavors es pot afirmar que el bé és tot el que està conforme amb la llei de Déu i el mal tot el que és contrari a aquesta mateixa llei.
- 8 Per concórrer, com a agents del poder diví, a l'obra dels móns materials, els esperits es revesteixen temporalment d'un cos material. Mitjançant el treball que la seva existència corpòria requereix, perfeccionen la seva intel·ligència i adquireixen, dins l'observança de la llei de Déu, els mèrits que hauran de conduir-los a la felicitat eterna.
- 9 En el principi, l'encarnació no és imposada a l'Esperit com a càstig; és necessària al seu desenvolupament i al compliment de les obres de Déu, i tots han de suportar-les, prenguin el camí del bé o del mal; només aquells que segueixen la ruta del bé avancen més ràpid, tardant menys a aconseguir l'objectiu i arriben a ell en condicions menys penoses.
- 10 Els esperits encarnats constitueixen la Humanitat, que no està circumscrita a la Terra, sinó que pobla tots els móns disseminats en l'espai.
- 11 L'ànima de l'home és un esperit encarnat. Per secundar-lo en el compliment de la seva tasca, Déu els va donar, com a auxiliars, als animals que li són submisos i dels quals la intel·ligència i caràcter són proporcionals a les seves necessitats.
- 12 El perfeccionament de l'Esperit és fruit del seu propi esforç; no podent, en cap existència corpòria, adquirir totes les qualitats morals i intel·lectuals que han de conduir-lo a l'objectiu, ell l'aconsegueix per una successió d'existències, en cadascuna de les quals dona algunes passes endavant en el camí del progrés.
- 13 En cada existència corporal l'esperit ha de dur a terme una feina en proporció amb el seu grau de desenvolupament; com més ruda i treballosa sigui tant major serà el mèrit a complir-la. D'aquesta manera, cada existència és una prova que l'acosta a l'objectiu. El nombre d'aquestes existències és indeterminat. Depèn de la voluntat de l'esperit abreujar-lo esforçant-se activament pel seu perfeccionament moral; de la mateixa manera que depèn de la voluntat de l'obrer, que ha d'entregar un treball, el disminuir la quantitat de dies que empra a fer-lo.
- 14 Quan una existència va ser mal emprada i sense profit per a l'esperit, deu recomençar-la en condicions més o menys penoses, a causa de la seva negligència i la seva mala voluntat; de la mateixa manera, en la vida, es pot ser constret a fer l'endemà, el que no es va fer en la vigília o a refer el que es va fer malament.
- 15 La vida espiritual és la vida normal de l'esperit i és eterna; la vida corpòria és transitòria i passatgera: no és sinó un instant en l'eternitat.
- 16 En l'interval de les seves existències corpòries, l'esperit està errant. L'erraticidad no té una durada determinada; en aquest estat, l'esperit és feliç o infeliç; segons el bon o mal ús que va fer de la seva última existència; ell estudia les causes que van apressar o van retardar el seu avanç; pren les resolucions que procurarà posar en pràctica en la seva pròxima encarnació i escull, ell mateix, les proves que creu més apropiades per a la seva evolució; però en algunes ocasions s'equivoca o sucumbeix, perquè no manté, com a home, les resolucions que havia pres com a esperit.
- 17 L'esperit culpable és castigat amb patiments morals en el món dels esperits i amb penes físiques en la vida corpòria. Les seves afliccions són conseqüències de les seves faltes, val dir, de les seves infraccions a la llei de Déu; d'aquesta manera constitueixen, alhora, una expiació del passat i una prova per a l'avenir; així és que l'orgullós pot tenir una existència d'humiliacions; el tirà una de servitud i el mal ric una de misèria.
- 18 Hi ha móns apropiats als diferents graus d'avanç dels esperits i on l'existència corporal es troba en condicions molt diferents. Com menys avançat és l'Esperit, tant més pesat i material és el cos amb què es revesteix; a mesura que es purifica, passa a móns superiors, moral i físicament. La Terra no és ni el primer ni l'últim, però, sí, un dels més retardats.
- 19 Els esperits culpats estan encarnats en els móns menys avançats on expien les seves faltes per les tribulacions de la vida material. Aquests móns són per a ells vertaders purgatoris, però d'on depèn d'ells sortir, treballant pel seu perfeccionament moral. La Terra és un d'aquests móns.
- 20 Essent Déu, sobiranament just i bo, no condemna a les seves criatures a càstigs perpetus per faltes transitòries; els ofereix en tot moment mitjans per progressar i reparar el mal que van poder fer. Déu perdona, però exigeix el penediment, la reparació i el retorn al bé; de manera que la durada del càstig és proporcional a la persistència de l'esperit en el mal; en

conseqüència, el càstig seria etern per a aquell que romangués eternament en el mal camí; però, des que la claredat del penediment entra en el cor del culpable, Déu estén sobre ell la seva misericòrdia. Així, l'eternitat de les penes ha de ser entesa en el sentit relatiu i no en el sentit absolut.

21. Els esperits, al encarnar-se, tenen en ells mateixos el que van adquirir en les seves existències anteriors; aquesta és la raó per la qual els homes mostren, instintivament, aptituds especials, inclinacions bones o dolentes que semblen innates en ells.

Les males tendències naturals són restes de les imperfeccions de l'esperit i de les quals no està enterament desposseït; són també els indicis de les faltes que va cometre i el vertader pecat original. En cada existència s'ha de netejar d'algunes impureses.

22. L'oblit de les existències anteriors és un benefici de Déu que, en la seva bondat, ha volgut estalviar a l'home els records, sovint penosos. En cada nova existència, l'home és el que ha fet d'ell mateix; és per a ell un nou punt de partida, coneix els seus defectes actuals; sap que aquests defectes són la conseqüència d'aquells que tenia, d'això conclou el mal que va poder cometre i això li basta per treballar a fi de corregir-se. Si en altre temps patia de defectes que ja no posseeix, no tindrà per què preocupar-se d'ells; bastant té amb les seves imperfeccions presents.

23. Si l'ànima no hagués viscut abans hauria estat creada simultàniament amb el cos; admetent aquesta suposició, ella no pot tenir cap relació amb aquelles que la van precedir. Llavors, es preguntarà, com Déu que és sobiranament just i bo, pot haver-la fet responsable de la falta del pare del gènere humà, tacant-la amb un pecat original que no va cometre. Si afirmem, en canvi, que l'ànima comporta, en néixer, el germen de les imperfeccions de les seves existències anteriors; que pateix, en l'existència actual, les conseqüències de les seves faltes passades, es dona al pecat original una explicació lògica que cadascú pot comprendre i admetre, perquè l'ànima no és responsable sinó per les seves obres.

24. La diversitat de les aptituds innates, morals i intel·lectuals, és la prova que l'ànima ja va viure; si hagués estat creada alhora que el cos actual, no estaria d'acord amb la bondat de Déu fer-ne a unes més avançades que a les altres. Per què llavors els salvatges i els homes civilitzats, els bons i els dolents, els ximplers i les persones enginyoses? Dient que uns han viscut i han adquirit més que els altres, tot s'explica.

25. Si l'existència actual fos l'única i ella sola hagués de decidir el futur de l'ànima per a l'eternitat, quina seria la sort dels nens que moren a tendra edat? No havent fet ni bé ni mal, no mereixen ni recompenses ni càstigs. Segons la paràbola de Crist, sent cadascú recompensat segons les seves obres, no tenen dret a la felicitat perfecta dels àngels, ni mereixen estar privades d'ella. Digueu que podran complir, en altres existències, el que no van fer en aquella que va ser abreujada i no hi haurà més excepcions.

26. Pel mateix motiu, quina seria la sort dels cretins i dels idiotes? Al no tenir cap consciència del bé i del mal no tenen cap responsabilitat dels seus actes. Seria Déu just i bo havent creat ànimes estúpides, per sotmetre-les a una existència miserable i sense compensació? Admeteu, al contrari, que l'ànima del cretí i de l'idiota és un Esperit en càstig en un cos incapacitat per expressar el seu pensament, on està com un home molt fort agafat per llaços i no tindreu res més que no estigui conforme a la justícia de Déu.

27. En les successives encarnacions, l'esperit es va desposseït a poc a poc de les seves impureses i perfeccionant-se pel treball, arribant així a la fi de les seves existències corpòries; pertany, llavors, a l'orde dels esperits purs o dels àngels i gaudeix, al mateix temps de la vida completa de Déu i d'una felicitat sense màcula per l'eternitat.

28. Estant els homes en expiació a la Terra, Déu, un bon pare, no els va deixar entregats a ells mateixos, sense guies. Primer tenen els seus esperits protectors o àngels guardians, que vetllen sobre ells i s'esforcen per conduir-los pel bon camí; tenen, a més a més, als esperits en missió a la Terra, esperits superiors encarnats de temps en temps entre ells per il·luminar el camí amb les seves obres i fer avançar a la Humanitat. A més d'haver enregistat Déu la seva llei en la consciència, va creure un deure, formular-la de manera explícita; els va enviar primer a Moisès; però les lleis de Moisès eren apropiades als homes del seu temps; no els va parlar sinó de la vida terrestre, de penes i de recompenses temporals. Crist va venir tot seguit per completar la Llei de Moisès per un ensenyament més elevat: la pluralitat de les existències (Evangeli de Sant Mateu, cap. XVII, v. 10 i següents. Sant Joan, Cap. III, v. 2 i següents), la vida espiritual, les penes i les recompenses morals. Moisès els va conduir pel temor, Crist per l'amor i per la caritat.

29. L'Espiritisme avui millor comprès, acreix, per als incrèduls, l'evidència de la teoria; prova el futur per fets patents; exposa, en termes clars i inequívocs, el que Crist va expressar per paràboles; explica les veritats desconegudes o falsament interpretades; revela l'existència del món invisible, o dels esperits, i inicia l'home en els misteris de la vida futura; ve a combatre el materialisme que és una revolta contra el poder de Déu; en fi, estableix, entre els homes, el regne de la caritat i de la solidaritat anunciat per Crist. Moisès va llaurar, Crist va sembrar, l'Espiritisme ve a collir.

30. L'Espiritisme no és una llum nova, sinó una llum més brillant, perquè sorgeix de tots els punts del globus, per la veu d'aquells que van viure abans. Fent evident el que estava obscur, posa fi a les interpretacions errònies i ha de reunir els homes en una creença comuna, perquè no hi ha sinó un sol Déu, i les seves lleis són per a tots; en fi, ell marca l'era dels temps predits per Crist i pels profetes.

31. Els mals que afligeixen als homes a la Terra tenen per causa l'orgull, l'egoisme i totes les males passions. Amb el contacte dels seus vicis els homes es fan recíprocament desgraciats i es castiguen uns als altres. Que la caritat i la humilitat substituïxin a l'egoisme i a l'orgull, llavors no procuraran més perjudicar-se; respectaran els drets de cadascú i faran regnar entre ells la concòrdia i la justícia.

32. Però com destruir l'egoisme i l'orgull que semblen innats en el cor de l'home? L'egoisme i l'orgull estan al cor de l'home, perquè els homes són esperits que van seguir, des del principi, el camí del mal i que van ser exiliats a la Terra en càstig d'aquests mateixos vicis; aquí està encara el seu pecat original, del qual molts no es van desposseir. Per l'Espiritisme, Déu ve a fer una última crida a la pràctica de la llei ensenyada per Crist: la llei d'amor i de caritat.

33. Com que la Terra ha arribat a l'època assenyalada per convertir-se en un domicili de felicitat i de pau, Déu no vol que els mals esperits encarnats continuïn en ella per portar la pertorbació als bons; per això hauran de desaparèixer. Aniran a expiar el seu enduriment en móns menys avançats on treballaran novament per al seu perfeccionament, en una sèrie d'existències més infelices i més penoses encara que les de la Terra.

Formaran, en aquests móns, una nova raça aclarida i la tasca de la qual serà fer progressar als éssers retardats que els habiten, amb l'ajuda dels seus coneixements adquirits. No sortiran d'allí per a un món millor sinó quan tinguin mereixement i continuaran així fins que aconseguixin la purificació completa. Si la Terra era per a ells un purgatori, aquests móns seran el seu infern, però un infern on l'esperança mai està exclosa.

34. En tant la generació proscrita està per desaparèixer ràpidament, una nova generació sorgeix les creences de la qual estaran fundades sobre l'Espiritisme Cristià. Assistim a la transició que s'opera, preludi de la renovació moral de la qual l'Espiritisme marca l'adveniment.

MÀXIMES EXTRETES DE L'ENSENYAMENT DELS ESPERITS

35. L'objecte essencial de l'Espiritisme és el millorament dels homes. No cal procurar sinó el que pot ajudar al progrés moral i intel·lectual.

36. El vertader Espirita no és aquell que creu en les manifestacions, sinó aquell que aprofita els ensenyaments donats pels esperits. Perquè de res serveix creure, si la creença no li fa donar una passa al front en el camí del progrés i si no el torna millor cap al seu proïsme.

37. L'egoisme, l'orgull, la vanitat, l'ambició, la cobdícia, l'odi, l'enveja, la gelosia, la maledicència, són per a l'ànima herbes verinoses de les quals és necessari arrencar cada dia algun brot i tenen com a antídote: la caritat i la humilitat.

38. La creença en l'Espiritisme no és aprofitable sinó en aquell de qui es pot afirmar: Sóc millor avui que ahir.

39. La importància que l'home dóna als béns temporals està en raó inversa de la seva fe en la vida espiritual: és el dubte sobre el futur el que li porta a procurar les seves alegries en aquest món, satisfent les seves passions, inclusivament a costa del proïsme.

40. Les afliccions a la Terra són els remeis de l'ànima, ja que elles la salven per al futur com una operació quirúrgica dolorosa salva la vida d'un malalt i li torna la salut. Per això va dir Crist: "Benaventurats els afligits, perquè seran consolats."

41. En les vostres afliccions mireu als que estan per sota i no damunt; penseu en aquells els patiments dels quals és encara major que el vostre.

42. És natural la desesperació en aquell que creu que tot acaba amb la vida del cos, però no té sentit en aquell altre que té fe en l'avenir.

43. L'home, sovint, és l'artífex de la seva pròpia infelicitat en aquest món; que es remunti a la font dels seus infortunis i veurà que són, per a la majoria, el resultat de la seva imprevisió, orgull i avidesa i, per consegüent, de la seva infracció a la llei de Déu.

44. La pregària és un acte d'adoració. Orar a Déu és pensar en ell, acostar-se-li, posar-se en comunicació amb ell.

45. Aquell que ora amb fervor i confiança és més fort contra les temptacions del mal, i Déu li envia els bons esperits per ajudar-lo. És un socors que mai és negat quan ha estat demanat amb sinceritat.

46. L'essencial no és orar gaire, sinó orar bé. Certes persones creuen que tot el mèrit està en la grandària de l'oració, mentre acluquen els ulls davant els seus propis defectes. La pregària és per a elles una ocupació, un ús del temps però no un estudi d'elles.

47. Aquell que demana a Déu el perdó de les seves faltes no l'obté sinó canviant de conducta. Les bones accions són la millor de les pregàries, perquè els actes valen més que les paraules.

48. L'oració és recomanada per tots els bons esperits, i també és petició per tots els esperits imperfectes com un mitjà d'alleujar els seus patiments.

49. L'oració no pot canviar els decrets de la Providència; però, veient els esperits que pateixen que ens interessem per ells, se senten menys deseparats, no són tan infeliços; augmenta el seu coratge, els excita el desig d'elevat-se pel penediment i la reparació i pot apartar-los de la idea del mal. En aquest sentit, pot, no sols alleujar, sinó abreujar els seus patiments.

50. Resi cadascú segons les seves conviccions i de la manera que cregui més convenient, perquè la forma no significa res i el pensament ho és tot; la sinceritat i puresa d'intenció són essencials; un bon pensament val més que nombroses paraules, que s'assemblen al soroll d'un molí i de les quals està absent per complet el cor.

51. Déu ha fet homes forts i poderosos perquè siguin el sosteniment dels febles; el fort que oprimeix al feble és maleït per a Déu, sovint, rep per això el seu càstig en aquesta mateixa vida, a banda del que li succeirà en l'avenir.

52. La fortuna és un dipòsit, doncs, el posseïdor del qual és només usufructuari, ja que no se l'emporta amb ell a la tomba; i n'haurà de rendir sever compte per l'ús que n'hagi fet.

53. La fortuna és una prova més difícil que la misèria, perquè és una temptació per a l'abús i els excessos, i és més difícil ser moderat que ser resignat.

54. L'ambició que triomfa i el ric que s'afarta de goigs materials són més dignes de llàstima que d'enveja, perquè és necessari veure el retorn. L'Espiritisme, pels terribles exemples que donen aquells que han viscut i que tornen per revelar-nos el seu destí, mostra la veritat d'aquesta sentència de Crist: "Qualsevol que s'enalteix, serà rebaixat; i el que es rebaixa, serà enaltit."

55. La caritat és la llei suprema de Crist: "Estimeu-vos els uns als altres com a germans: estimeu el vostre proïme com a vosaltres mateixos; perdoneu els vostres enemics; no feu als altres el que no volguéssiu que us fessin"; tot això es resumeix en la paraula caritat.

56. La caritat no consisteix només en l'almoïna, perquè hi ha caritat en pensaments, paraules i accions. La caritat en pensaments és aquella que és indulgent amb les faltes del proïme; la caritat de paraules, és la que no diu res que pugui perjudicar el proïme; la caritat en accions, és la que assisteix al proïme en la mesura de les seves forces.

57. El pobre que comparteix el seu rosegó de pa, amb un de més pobre que ell, és més caritatiu i té més mèrit als ulls de Déu, que aquell que dona part del que li sobra, sense privar-se de res.

58. Qui nodreix contra el seu proïme sentiments d'animositat, d'odi, de gelosia i de rancúnia, no és caritatiu; menteix si es diu cristià i ofèn Déu.

59. Homes de totes les castes, de tots els corrents religiosos i de tots els colors, tots sou germans, perquè Déu us crida a tots cap a ell. Doneu-vos, doncs, la mà, sigui quina sigui la vostra manera d'adorar-lo i no us llanceu anatemes, perquè l'anatema és la violació de la llei de caritat proclamada per Crist.

60. Amb l'egoisme, els homes estan en lluita perpètua; amb la caritat, estaran en pau. Fent d'ella la base de les seves institucions, només la caritat pot, doncs, assegurar la seva felicitat en aquest món; segons les paraules de Crist, només ella pot, també, assegurar la seva felicitat futura, perquè tanca, implícitament, totes les virtuts que poden conduir-los a la perfecció. Amb la verdadera caritat, tal com Crist la va ensenyar i va practicar, no hi haurà més egoisme, orgull, odi, gelosia, maledicències; no hi haurà més afecció desmesurada als béns d'aquest món. Per això l'Espiritisme cristià té per màxima:

FORA DE LA CARITAT NO HI HA SALVACIÓ.

Incrèduls! Podeu riure dels esperits i burlar-vos dels que creuen en les seves manifestacions; però rieu, doncs, si us atreviu, d'aquestes màximes que ell acaba d'ensenyar i que és la vostra pròpia salvaguarda, perquè si la caritat desaparegués de la faç de la Terra, els homes es destrossarien mútuament i potser seríeu vosaltres les primeres víctimes. No està lluny el dia en què aquesta màxima, proclamada obertament en nom dels esperits, serà una prova de seguretat, i un títol de confiança per a tots aquells que la portin enregistrada en el seu cor.

Ha dit un Esperit: "Es van burlar de les taules giratòries, però no es burlaran mai de la filosofia i de la moral que d'elles deriven." Perquè en efecte estem lluny avui, després de tant sols alguns anys, d'aquests primers fenòmens que van servir un instant de distracció als ociosos i als curiosos. Afirmeu que aquesta moral és antiquada: "Els esperits haurien de tenir bastant enginy per donar-nos alguna cosa nova." (Frase subtil de més d'un crític). Molt millor! Si és antiquada, això prova que és de tots els temps, i els homes no són sinó culpables per no haver-la practicat, perquè no hi ha veritats vertaderes sinó aquelles que són eternes. Els esperits vénen a dir-vos, no per una revelació aïllada feta a un sol home, sinó per la veu dels esperits mateixos, que semblant a la trompeta del Judici Final, ve a proclamar-vos: "Creieu que aquells als qui dieu morts, estan més vius que vosaltres, perquè ells veuen el que no veieu, senten el que no sentiu, reconeixen en aquells que us vénen a parlar, als vostres pares, als vostres amics i a tots aquells que van estimar a la Terra i que creïeu perduts sense retorn; infeliços aquells que creuen que tot acaba amb el cos, perquè seran cruelment desenganyats; infeliços aquells que tinguessin falta de caritat, perquè patiran el que haguessin fet patir als altres! Escolteu la veu d'aquells que pateixen i que vénen a dir-vos: "Nosaltres patim per haver-hi desconegut el poder de Déu i dubtat de la seva misericòrdia infinita; patim pel nostre orgull, egoisme, avarícia i de totes les males passions que no vam reprimir; patim per tot el mal que vam fer als nostres semblants per l'oblit de la caritat."

Incrèduls! Digueu si una doctrina que ensenya semblants coses és risible, si és bona o dolenta! No encarant-la sinó des del punt de vista de l'ordre social, digueu si els homes que la practiquessin serien feliços o infeliços, millors o pitjors!